

ปัญหาและความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา
ชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

Problems and Welfare Needs of the Elderly:
Ban Mueang Klang area, Ban Luang Subdistrict,
Chom Thong District, Chiang Mai Province.

จารุภัทร จันทรฟู พิยะดา ภูพานนท์ แพรวรุ่ง กาละวิน

ธิมาภรณ์ กรวิภาคำสุข และ ธนัญญา งามหน้า

Jaruphat Janfoo Phiyada Phupanon Praewrung Kalavin

Thimaporn Kornwiphakamsuk and Thananya ngamhna

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

วันที่รับบทความ : วันที่ 24 กันยายน 2567

วันที่ส่งบทความที่แก้ไข : วันที่ 4 พฤศจิกายน 2567

วันที่ตอบรับบทความเพื่อตีพิมพ์ : วันที่ 4 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง 2) เพื่อศึกษาปัญหาสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง และ 3) เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 238 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลวิจัยพบว่า สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (รพ.สต.) มีสถานพยาบาลเพื่อบริการผู้สูงอายุที่ต้องรักษาพยาบาลอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง ในขณะที่ปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง พบว่า ปัญหาด้านผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 โดยผู้สูงอายุไม่มีความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยี และความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง พบว่า ความต้องการด้านร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 โดยผู้ตอบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปีและต้องการให้มีประกันสุขภาพ

คำสำคัญ: สวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ อำเภอจอมทอง

ABSTRACT

This quantitative research aims to: 1) examine the current state of social welfare for the elderly in Ban Mueang Klang, 2) identify the challenges related to elderly social welfare in the area, and 3) explore the social welfare needs of the elderly in Ban Mueang Klang, Ban Luang Subdistrict, Chom Thong District, Chiang Mai Province. The study employed a questionnaire as the research tool, targeting 238 elderly individuals aged 60 years and above. Data were analyzed using descriptive statistics.

The findings revealed that the overall social welfare situation for the elderly in Ban Mueang Klang is rated at a high level, with an average score of 4.22. The local Health Promotion Hospital provides regular and continuous medical care services for the elderly. The challenges in providing social welfare were rated at the lowest level overall, with an average score of 2.07. The main issue identified was the elderly's lack of knowledge in using technology. Regarding the social welfare needs of the elderly, physical health needs were rated the highest, with an average score of 4.44. Most respondents expressed a desire for annual health check-ups and access to health insurance.

KEYWORDS: Social Welfare, Elderly, Chom Thong District

บทนำ

ในปี 2562 มีจำนวนประชากรโลก 7,713 ล้านคน พบว่า มีประชากรในกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวนสูงถึง 1,016 ล้านคน ซึ่งองค์การสหประชาชาติยังได้คาดการณ์ว่า อีก 20 ปีข้างหน้า จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มสัดส่วนขึ้นถึง 1 ใน 5 ของประชากรโลก (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ, 2562) โดยในปี 2556 มีประชากรสูงอายุมากถึง 9.6 ล้านคน หรือร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด และในปี 2561 เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าเด็ก โดยมีสัดส่วนของประชากรสูงอายุประมาณ 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมด กล่าวได้ว่าประเทศไทยกลายเป็น “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” โดยมีแนวโน้มว่าในปี 2564 ประเทศไทยจะมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในอีกไม่ถึง 20 ปีข้างหน้า เมื่อประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีสัดส่วนถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (บรรลุ ศิริพานิช, 2557 อ้างถึงใน มณฑิตา ศรีพล, 2562) และในปี พ.ศ. 2573 ประเทศไทยจะมีจำนวนสัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 26.9 ของประชากรไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2560, อ้างถึงใน ธนเดช คิมเนียง, 2564)

โครงสร้างประชากรของไทยมีลักษณะเป็นสังคมผู้สูงอายุ โดยปี พ.ศ. 2560 รัฐบาลได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 3) ซึ่งมีนโยบายในการดูแลผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย โดยเป็นนโยบายที่มีวัตถุประสงค์ในการให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุเพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยเพียงพอ จึงได้เพิ่มบทบัญญัติเรื่องการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยและบทบัญญัติเกี่ยวกับที่มาของเงินกองทุนเพื่อให้รวมถึงเงินบำรุงกองทุนที่ได้รับจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต และเมื่อมีสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น 1 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศโครงสร้างประชากรดังกล่าวจะส่งผลให้พฤติกรรมของประชากรและอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ความต้องการพื้นฐานต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะของประชากร ประชากรผู้สูงอายุส่วนใหญ่อาจมีความต้องการทางด้านอาหาร ยา ที่อยู่อาศัย รวมไปถึงความต้องการด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ ฉบับที่ 3, 2560; สำนักงาน กพ. 2561, อ้างถึงใน ศศิวิมล กองทรัพย์เจริญ, 2563)

ปัจจัยส่วนบุคคลปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุและปัจจัยที่เอื้ออำนวย (Ecosystem) มีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อความต้องการของผู้สูงอายุ โดยปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุเมื่อผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกันย่อมมีความต้องการสวัสดิการสังคมที่ต่างกันด้วย ดังนั้น การจัดสวัสดิการให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุจึงควรพิจารณาสถานภาพของผู้สูงอายุและปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ (ทั้งร่างกายและจิตใจ) เมื่อร่างกายป่วย จิตใจก็ป่วยด้วย (นันทนา อยู่สบาย 2557; กิตติวงศ์ สาสวด 2560, อ้างถึงใน ปาริฉัตร พันธุ์กิติ, 2564)

งานสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในสังคมตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย กล่าวได้ว่าวัฏจักรชีวิต (Life cycle) ของคนในสังคมแต่ละคนต้องได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น ในขณะที่องค์กรภาครัฐจะเข้ามามีบทบาทรับผิดชอบก็ต่อเมื่อระบบสนับสนุนทางสังคมที่ใกล้ชิดของบุคคลนั้นไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้หน้าที่สำคัญของรัฐอีกประการหนึ่ง คือ การดูแลรับผิดชอบให้ประชาชนที่เดือดร้อนให้ได้รับบริการสังคมขั้นพื้นฐานหรือบริการสวัสดิการสังคมจากรัฐ (สมปอง สุวรรณภุมมาและคณะ, 2564) โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบางที่จะต้องได้รับสวัสดิการของรัฐให้ครอบคลุมในทุกมิติอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความสุข และไม่ถูกละเลยจากสังคม ทั้งนี้ ควรมีการพัฒนานโยบายที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง เช่น การเข้าถึงบริการสุขภาพ การจัดหาสถานที่พักอาศัยที่เหมาะสม รวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมที่ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นต้น

บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 75 กิโลเมตร มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 238 คน จากประชากรทั้งหมด (เทศบาลตำบลบ้านหลวง, 2566) นับเป็นอีกชุมชนหนึ่งในตำบลบ้านหลวงที่มีผู้สูงอายุจำนวนมาก มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และจากการที่มีอายุที่เพิ่มมากขึ้นจึงทำให้ต้องการความช่วยเหลือด้านการเข้าถึงบริการสุขภาพ และเงินช่วยเหลือ ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ เนื่องจากผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง หมู่ที่ 11 มีจำนวนผู้สูงอายุจำนวนมากที่สุดในตำบลบ้านหลวง จึงทำให้ต้องการทราบถึงปัญหาและการจัดสวัสดิการสังคมต่าง ๆ ที่ได้รับจากภาครัฐ ว่ามีการจัดสวัสดิการสังคมอย่างไร และทั่วถึงกับชาวบ้านทุกคนหรือไม่ ผู้สูงอายุภายในหมู่บ้านมีปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการในด้านการศึกษา เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ และใช้เทคโนโลยีไม่ค่อยได้ ด้านอาชีพและรายได้ เนื่องจากผู้สูงอายุมีอายุที่มากขึ้นทำให้ผู้สูงอายุทำงานช้าลง การจัดสวัสดิการสังคมจึงมีความจำเป็นต่อผู้สูงอายุและเพื่อเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันแก่ผู้สูงอายุในบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสถานการณ์การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีมุ่งศึกษาปัญหาสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จากผู้สูงอายุจำนวนทั้งสิ้น 238 คน ผู้วิจัยหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อปรับปรุงการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ตรงตามความต้องการและประโยชน์สูงสุดต่อผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

การเก็บข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แม้ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แต่เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของผู้สูงอายุที่ไม่เอื้อต่อการทำแบบสอบถามด้วยตนเอง ใช้เวลาในการอ่านข้อคำถาม 30 นาที ต่อ 1 ชุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการอ่านข้อคำถามจากแบบสอบถามให้กับผู้สูงอายุ รวมถึงการอธิบายความข้อคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องที่สุด และได้ประสานงานร่วมกับผู้นำชุมชนบ้านเมืองกลาง และอาสาสมัครหมู่ที่ 11 ในการช่วยอ่านแบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุที่ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงได้ และนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยในชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 238 คน (เทศบาลตำบลบ้านหลวง, 2566)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สถานการณ์การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ตอนที่ 3 ปัญหาสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และ ตอนที่ 4 ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

การสร้างแบบสอบถาม เริ่มจากศึกษารายละเอียดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ จากตำรา เอกสาร วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์กำหนดกรอบแนวคิด และนำไปสร้างเครื่องมือแบบสอบถามภายใต้ขอบข่ายของการดำเนินงานวิจัย เมื่อแล้วเสร็จจึงนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สูงอายุ บ้านแม่หอย จำนวน 30 คน ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ด้วยการหาค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จากนั้นนำมาพิจารณาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 70-74 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาอยู่ในระดับการศึกษา ประถมศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพ ผู้สูงอายุที่มีรายได้จากเบี้ยผู้สูงอายุหน่วยงานราชการและบุตรหลานมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท อาศัยอยู่ด้วยกันส่วนใหญ่ไม่เกิน 3 คน และส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว โดยโรคประจำตัวส่วนใหญ่เป็นความดันโลหิตสูง

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การจัดการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง

สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	4.22	0.40	มาก
2. ด้านรายได้/เบี้ยยังชีพ	4.16	0.72	มาก
3. ด้านที่พักอาศัย	4.09	0.65	มาก
4. ด้านนันทนาการ	4.03	0.68	มาก
5. ความมั่นคงทางสังคม	4.14	0.70	มาก
6. ด้านการบริการทางสังคม	4.01	0.56	มาก
รวม	4.10	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานการณ์การจัดการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง อยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) มีสถานพยาบาลเพื่อบริการผู้สูงอายุที่ต้องรักษาพยาบาลอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง ด้านรายได้/เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง อยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 โดยผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพทุกเดือน ด้านที่พักอาศัยของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง อยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 โดยเทศบาลจัดหาที่อยู่อาศัยที่จัดไว้เฉพาะสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองได้ ด้านนันทนาการอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.03 โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีศูนย์บริการผู้สูงอายุเพื่อปรึกษาและเป็นสถานที่ในการออกกำลังกาย ด้านความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 โดยเทศบาลส่งเสริมให้มีการรณรงค์ให้คนในครอบครัวและชุมชนเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ และด้านการบริการทางสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง อยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน มีโครงการอบรมเพื่อให้ความรู้แก่อาสาสมัครเพื่อดูแลผู้สูงอายุตามลำดับ

ภาพที่ 1 การตรวจเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงและผู้พิการ ภาพที่ 2 การลงทะเบียนเพื่อรับเบี้ยผู้สูงอายุ
 ที่มา: (เทศบาลตำบลบ้านหลวง, 2566) ที่มา: (เทศบาลตำบลบ้านหลวง, 2566)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง

ปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านผู้สูงอายุ	2.07	1.15	น้อยที่สุด
2. ด้านการให้บริการของหน่วยงาน	1.95	1.04	น้อยที่สุด
3. ด้านการประสานงานหน่วยงาน	1.98	1.06	น้อยที่สุด
4. ด้านบุคลากรของหน่วยงาน	1.89	0.98	น้อยที่สุด
รวม	1.97	1.06	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านเมืองกลาง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สูงอายุ อยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 โดยผู้สูงอายุไม่มีความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยี ด้านการจัดการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ประเด็นปัญหาด้านการให้บริการของหน่วยงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 โดยการให้บริการของหน่วยงานไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ประเด็นปัญหาด้านการประสานงานหน่วยงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 โดยขาดการประสานงานเพื่อนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติและขาดการประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารในการให้บริการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ประเด็นปัญหาบุคลากรของหน่วยงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 โดยเจ้าหน้าที่มีงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอและเจ้าหน้าที่เลือกปฏิบัติต่อการบริการผู้สูงอายุ ตามลำดับ

ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลผู้สูงอายุ

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง

ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านร่างกาย	4.44	1.43	มากที่สุด
2. ด้านจิตใจ	4.61	0.91	มากที่สุด
3. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	4.88	0.45	มากที่สุด
รวม	4.64	0.93	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 โดยต้องการให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี และต้องการให้มีประกันสุขภาพ ด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 โดยเห็นว่า ควรมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อเป็นการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมตามความสนใจ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 โดยต้องการให้มีการจัดการอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่หรือบริการสาธารณะอื่น ต้องการให้มีการจัดตั้งการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล หน่วยงานเอกชน ฯลฯ และผู้สูงอายุเพื่อรับฟังความคิดเห็นปัญหาและความต้องการในการจัดทำสวัสดิการสังคม

ภาพที่ 4 การจัดกิจกรรมสร้างอาชีพให้กับผู้สูงอายุ
ที่มา: (เทศบาลตำบลบ้านหลวง, 2567)

ภาพที่ 5 การจัดการศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุ
ที่มา: (เทศบาลตำบลบ้านหลวง, 2567)

อภิปรายผล

1) สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการของภาครัฐในด้านต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ สวัสดิการสังเคราะห์ การจัดงานศพตามประเพณี การรักษาพยาบาล และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของกรมประชาสงเคราะห์ (2536, อ้างถึงใน นฤมล ถาวร, 2561) ที่กล่าวว่า จะต้องครอบคลุมในทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม การบริการทางสังคม และนันทนาการ ซึ่งสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาณุรุจ เดชวารี (2555) ศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลยายแยมพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการของภาครัฐ เช่น ได้รับเบี้ยยังชีพทุกเดือน มีการตรวจสุขภาพประจำเดือน มีการรวมกลุ่มกันในการทำอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ แต่ต่างจากข้อค้นพบในการศึกษาของ กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย และคณะ (2563) ศึกษาแบบฉบับการบริหารจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่า ภาพรวมของการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐก่อนจะนำนโยบายและแผนในแต่ละพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทราบถึงความต้องการของผู้สูงอายุเพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุงให้มีรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด ซึ่งส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการวางแผนการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ โดยทุกองค์ประกอบที่ศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญของการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

2) ปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้สูงอายุประสบปัญหาด้านขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี ขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งมีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดสถานการณ์ในภาพรวมของผู้สูงอายุของ สุมาลี สังข์ศรี (2540, อ้างถึงใน สมชาย สภา, 2562) ที่กล่าวว่า ปัญหาความรู้ของผู้สูงอายุมีพื้นฐานมาจากการศึกษา ไม่มีโอกาสได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น การเรียนรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยี การช่วยเหลือตัวเองจากการบาดเจ็บ ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อรรถพงศ์ คชศักดิ์ (2562) ศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาสนชัย อำเภอเขาสนชัย จังหวัดพัทลุง พบว่า ผู้สูงอายุมีการเคลื่อนไหวร่างกายที่ช้าลง หลงลืม มีโรคประจำตัว ซึ่งส่งผลให้ผู้สูงอายุขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และมีปัญหาในการเรียนรู้และการสื่อสาร ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ กรจงรักษ์ ชาติรูปภูวิน (2561) ศึกษาปัญหาของผู้สูงอายุกับการจัดสวัสดิการชุมชนในเขตเมือง:

ศึกษากรณี 2 ชุมชน ในเขตวังทองหลางกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีความเตรียมพร้อมก่อนวัยเกษียณ มีปัญหาในการดำรงชีวิตน้อย มีการรวมกลุ่มชมรมจากทางชุมชน ผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่น ๆ ได้รับความรู้ในการใช้เทคโนโลยี ได้รับข้อมูลข่าวสารทำให้มีผลต่อความสำเร็จในการจัดสวัสดิการและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้อย่างยั่งยืน

3) ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้สูงอายุยังคงมีความต้องการสวัสดิการทางด้านสุขภาพร่างกายและเรื่องการดูแลสุขภาพสุขภาพ เนื่องด้วยผู้สูงอายุไม่สะดวกที่จะมารับการรักษาที่โรงพยาบาลได้ จึงต้องการให้มีเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลและให้การช่วยเหลือหรืออาจจะเป็นในรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ เช่น การตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในทุก ๆ เดือน เพื่อเป็นการตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ พร้อมคำแนะนำการดูแลสุขภาพสุขภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดรูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ พระครูภัทรปัญญาคุณ (2560) ที่กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์มีอยู่ 3 ประการใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการด้านจิตใจ และความต้องการทางสังคม ซึ่งความต้องการด้านร่างกายเป็นจุดเริ่มต้นของการดูแลสุขภาพสุขภาพของผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับด้านร่างกายเป็นลำดับแรกเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ คณินันท์ บุณรัมย์ (2564) ที่ว่า ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ประเด็นด้านร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้สูงอายุได้รับการบริการสุขภาพโดยให้มีหน่วยงานบริการแก่ผู้สูงอายุถึงที่พักอาศัย เพื่อความสะดวกมีหน่วยงานแพทย์คอยให้คำปรึกษาแนะนำในดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เช่นเดียวกับการศึกษาของ ภาณุรุจ เดชวาริ (2555) ศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลยายแยมพัฒนา อำเภอลิขิตพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้สูงอายุต้องการได้รับการส่งเสริมการดูแลสุขภาพอย่างทั่วถึง ต้องการการดูแลผู้ป่วยผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งยังต้องการการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. การตระหนักถึงสถานการณ์ปัจจุบัน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมในอดีตและปัจจุบันมาพิจารณา เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงความสำคัญของการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2. ผลการศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงปัญหาการจัดสวัสดิการสามารถนำไปสู่การพัฒนาด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และชุมชน เพื่อให้การจัดสวัสดิการมีความสอดคล้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ผลการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ มีความต้องการด้านสวัสดิการสังคมที่แตกต่างกัน ผลวิจัยนี้สามารถนำไปสู่การแยกประเด็นการพิจารณาการจัดลำดับความต้องการสวัสดิการสังคมให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการขยายขอบเขตของประชากร เพื่อศึกษาประชากรในกลุ่มที่กว้างขึ้นไปสู่ระดับตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ถึงความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

2. นักวิจัยควรมีการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย, จีระ ประทีป และพรรณอร วันทอง. (2557). รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. *สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(2), 656-670.
- กรจกรักษ์ ชาตรูปภูวิน. (2561). ปัญหาของผู้สูงอายุกับการจัดสวัสดิการชุมชนในเขตเมือง *ศึกษากรณี 2 ชุมชนในเขตวังทองหลาง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- คณินนิตย์ ปุณัณรัมย์. (2564). *ความต้องการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์*. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เทศบาลตำบลบ้านหลวง. (2566). *ประวัติและข้อมูลทั่วไป*. สืบค้นจาก <https://www.banloun.go.th>
- ธนเดช คิมเนียง. (2564). *ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธารละหลอด อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยบุรีรัมย์.
- นฤมล ถาวร. (2561). *การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ปาริฉัตร พันธุ์รักดี. (2564). *ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- ศศิวิมล กองทรัพย์เจริญ. (2563). *ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตตำบลตาสีห์ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมปอง สุวรรณภุมมา, พระมหาชาติชาย ปญฺญาวชิโร, ผดุง วรรณทอง และ เตชา กับโก. (2563). แนวทางการจัดการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*. 7(1), 106-120.

พระครูภัทรปัญญาคุณ (เวียง แซ่ฮ้อย). (2560). *การศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภานุรุจ เตชาวี. (2555). *ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลยามแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์*. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มณฑิตา ศรีพล. (2562). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สมชาย สภา. (2561). *รูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.). (2564). *ผู้สูงอายุไทยต้องปรับตัวอย่างไร? เพื่อพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Active Aging)*. สืบค้นจาก <https://www.nxpo.or.th/th/gallery/14953/>

อรรถพงศ์ คชศักดิ์. (2562). *แนวทางการจัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง*. พัทลุง: มหาวิทยาลัยทักษิณ.